

A. Ö. H. F. KÜTÜPHANESİ

Kitap

Yer No.

Ayniyat No. : 23367

S Ö Y L E V L E R

Siyasal Bilgiler Okulu'nun 91 inci yıldönümü münasebetiyle Müdür Prof. Yavuz ABADAN'ın söylevi.

Mektebimizin 91 inci kuruluş yıldönümünü kutlama törenine şeref verdiğinizden dolayı yürekten teşekkürlerimi arzeder, hepinizi saygı ve sevgi ile selâmlarım. Sözlerime başlarken, bu mutlu günde Siyasal Bilgiler Okulunu temsil etmekten duyduğum bahtiyarlık ve sevincimi ayrıca belirtmek isterim. Bu anda yurdun en uca köşelerinde vatan borcunu ödemekte olan yuvamız mensupları da hiç şüphesiz sevincimizi paylaşmakta, kalbleri aynı heyecanlı duygularla dolup taşmaktadır. Bu samimî duygu ortaklığı kaynağını yalnız bugünkü toplanmamız sebebinden değil, müşterek gayeden de alıyordur.

Siyasal Bilgiler Okulu mihrakında toplanan mülkiyelilik şuur ve tesadünün mayası, vatan sevgisidir. Devlet ve millete hizmet ülküsü, güç şartları içinde de irade ve moralimizi kuvvetlendiren tedbir ve enerji ışığıdır. Mülkiyelilik dayanışmasını, zararlı bir hizibçilikten kurtaran egoist ve oportünist temayüllerden temizliyen bu ülkü bağlılığıdır. Bu bağlılıkta vatan topraklarının bütünlüğü ve dokunulmazlığı fikri canlanır. Türk istiklâlinin korunma ruhu şahlanır.

Vatamın dört bucağına dağılan Okulumuzun genç mensupları diğer müesseselerin yetiştirdiği ülkücü arkadaşlarıyla birlikte bu ruhun kökleşmesine çalışıyorlar. Türk hükümlarlığının sembolü olan idare cihazının kurulup işlenmesinde, Okulumuz mezunlarına birinci plânda rol düşüyor. Yerleştiği yerde devleti temsil, devlet varlığını temsil eden idareci için vefa, yalnız bir meziyet değil, aynı zamanda bir vazifedir. Her yıl Müessesemizin kuruluşunu böyle bir törenle kutlama geleneği, bu vefakârlık temeli üzerine kurulmuştur. Yine bu mutlu geleneğin bir icabı olan nefis muhasebesini yapma ödevi bana düşüyor.

Değerli Dinleyicilerim,

Memleketin ilim, siyaset ve idare hayatında şerefli varlıklardan teşekkül eden yüksek topluluğunuza, Siyasal Bilgiler Okulunun kuruluşundan hizmet-

lerinden uzun uzadıya bahsetmek, haddini bilmemektir. Burada yalnız aramıza yeni katılanlara topu bir fikir vermeğe yetecek ana çizgileri belirtmekle geçmek istiyorum.

Bilindiği üzere ilk defa açılması 1858 de Sami Paşanın maarif nazırlığı zamanında kararlaşan Mülkiye, rüstiye ile idadî arasında orta tahsilli bir mektep olarak ertesine sene faaliyete geçmiştir. İlk mezunlarını 1861 de veren bu mektep 4 Aralık 1877 de iki sınıf ilâvesiyle yüksek tahsil müessesesi haline getirilmiştir. Müessesenin kuruluşuna esas olan düşünce, Tanzimatla başlayan gelişime uyarak, idare sistemini yenilemek ve günün ihtiyaçlarını karşılayacak adam yetiştirmektir. Bunu, Mektebi açan meclisi mahsus kararında açıkça görmek mümkündür.

O kararda kaymakamlık ve müdürlük edenlerin mülki işlere ait bilgilerden mahrum ve küçük bir konsolos tercümaniyle icrayı muameleden âciz oldukları belirtilmekte ve birçoklarının kuvvetli bir adama çatıp iltimas ve tâciz yoluyla memuriyete kavuşma peşinde koşmalarından şikâyet edilmektedir.

Mülkiyenin kuruluşuna müessir olan bu düşünce, okuldan beklenen hizmetin mahiyetini de aydınlatıyor. Müteakip yıllarda çeşitli reformlara hedef olan Mülkiye, 1900 de İdadî kısmından ayrılarak yüksek bir mektep haline geliyor, ve 1935 e kadar bu durumunu muhafaza ediyor. Abdülhamit istibdadının son yıllarında (1902 - 1903) yatılılık ve bununla birlikte Mektebin karakteristik bir vasfı kaldırılıyor. Meşrutiyet devrinde 1915 te Müessese kapanarak tahsisatı Darülfünun bütçesine devrolunuyor. Fakat hatanın çabuk farkına varılarak tamiri cihetine gidiliyor. Hattâ devrin dahiliye nazırı, mektebimizin eski bir mezunu ve profesörü olan Hasan Tahsin Aynî'ye, "Gezdiğim yerlerde her eser-i ümran, bir mülkiyelinin eseridir" sözleriyle duyulan pişmanlığa tercüman oluyor.

Bu görüşteki isabet ve samimilik, bugün de Siyasal Bilgiler Okulunun hikmeti vücudunu ve lüzumunu açığa vuran bir gerçeklik ifadesidir. Siyasal Bilgiler Okulunun özel karakteri, gerçek mahiyeti üzerinde durulmazsa, tasarruf temini mülâhazasıyla mevcut fakültelerden birinin, Okulumuzun yerini tutabileceğini ileri sürmek her zaman mümkündür. Nitekim böyle bir telâkkiye kapılıp cezri bir hal çaresi olmak üzere Okulun kaldırılması fikrini müdafaa edenler her zaman görülmüştür, bundan sonra da görülecektir.

Bu türlü düşünceler, bir gerçeği unutuyorlar; her müessese, içtimai bir ihtiyaca cevap vermek üzere doğar ve maksadına uygun başarılarla gelişir. Bir bilgi ocağının kaderini sosyal ve kültürel görevi tâyin eder. Millî varlıkta

kökleşmiyen hiçbir müessesese, sun'î tedbirler, şahsî ve keyfî tesirler veya zümre dayanışması ile ayakta tutulamaz. Buna karşılık, kuvvetlerini cevap verdikleri ihtiyacın derinliğinden alan müesseseleri, bir kanunla söküüp atmak beyhude, boş bir zahmettir, ve zarurdan başka hiçbir netice doğurmaz.

Bir müessesenin tarihi ve geleneği, onun yıkılmaz sağlam temellerini teşkil eder. Bu bakımdan, Siyasal Bilgiler Okulu, geleneği, hizmetleri, faydalarıyla yüz seneye yakın bir zamandan beri ictimai bünyemizde kökleşmiştir. Hattâ denilebilir ki, tarihin derinliklerine gömülü bilgi müesseselerimiz arasında Siyasal Bilgiler Okulu mügeri vicdana en çok iz bırakanı, en istikrarlı ve nispeten devamık bir ömre malik olanıdır. Okulumuz 1934 yıl dönümü vesilesiyle ölmek Atatürk'ün değeri büyük şahadetine ve takdirine kavuşmuştur: "Bana içten haykaranlar, yarım asırdan beri büyük Türk Ulusunun tam anlamı ile millet olmasına çabşan, onunla en modern bir Türk Devleti kurmak için insanlık fedakârlıklarının hiçbirini kendinden esirgemiyen, kültür, idare, intizam, devlet anlamlarını en son ilmi telâkkilere göre tebellür ettirmeğe çabşanmış ve çabşan yüksek arkadaşlarımdır". Bu sözleriyle büyük inkılâpçı, Mülkiyelilerin milliyet idrakinin gelişip olgunlaşmasındaki tarihî hizmetlerine işaret ediyor.

"Mülkiyeyi, Ankara'da, onun geçmişteki şan ve şerefine ve tarihteki hizmetine yakışacak ölçüde kurma" beşaretini, ilk defa 1935 de İnönü'nden alıyoruz. Nitekim 1934 de inşasına başlanılan bina, ertesi sene bitiriliyor. Yine o yıl Mülkiye adı, 2777 sayılı kanunla, Siyasal Bilgiler Okuluna çevriliyor. Nihayet 1936 - 1937 ders yılı şimdi çatısı altına toplandığımız bu binada başlıyor. 1940 töreninde Sayın Devlet Reisimiz, Mülkiyelilere şu takdîrkâr hitabda bulunuyor: "Sizi bu memleketin istikbalinde salâhiyetle, yüksek insani ve vatanperverane vasıflarıyla hâkim olmaya hak kazanmış birinci derecede unsurlar olarak karşılıyor. Sizin muvaffakiyetiniz, millete geniş ölçüde hizmettir."

O günden beri Siyasal Bilgiler Okulu, kendisi için çizilen bu yol ve hedeften ayrılmadan bünyesi içindeki gelişimi tamamlamaya, Müessesenin kadriğini ve verimini arttırmaya, millet hizmetini şiar edinmiş bilgin ve idareciler yetiştirmeye çalışıyor. Bugün Okulumuzun öğretim kadrosu 23 Profesör, 5 Doçent, 15 Yabancı Dil Öğretmeni ve 2 Asistan olmak üzere 45 kişidir. Talebe mevcudumuz 409 u yatılı ve 3 ü kız öğrenci olmak üzere 499 a çıkmıştır. Geçen yıl 38 i malî, 41 i İdarî ve 10 u Siyasi Şubeden olmak üzere 89 mezun verdik. Mektebin bundan sonraki gelişme imkân ve ihtimalleri üzerinde henüz müşahede ve teşhis devresinde olduğum için kesin hükümler

vermekten çekiniyorum. İncelemelerim bittikten sonra yeni şartlara göre müessesenin hayrına değişmesi veya düzelmesi zaruri işler varsa, bunları mesul idareci sıfatıyla ilgililere duyurmağa çalışacağım tabiidir.

Yalnız şurasını içten şükran duygularıyla şimdiden belirtmeliyim ki, değerli Milli Eğitim Bakanımız, Müessesenin kaderi ve istikbali, öğretim kadrosunun kemiyet ve keyfiyet bakımından kuvvetlenmesi, maddi ve mânevi ihtiyaçların karşılanması, Müessesenin sağlam temeller üzerinde gelişimine devam etmesi hususlarıyla yakından ilgilidirler. Bu ilginin Müessesede vazife alanlar ve Ona bağlı olanlar için en büyük ve esaslı bir teminat olduğu meydandadır.

Değerli Dinleyicilerim!

Mâruzatımın bundan sonrasını müsaadenizle genç arkadaşlarıma devlet hizmetinde bulunmanın yüksek şerefini anlatmağa hasredeyim: Devlet derken politika edebiyatının sevimsizleştirdiği bir mefhumu kasdetmekten uzayım. Benim devletten maksadım, millî ve siyasi birliğimizin hukuki teşahhusu; varlığında hürriyetini, vicdanında mesuliyetini, duygusunda milliyetini, şuurunda vatan sevgisini idrak edenlerin hür ve mesut topluluğudur. Halk dilinin, devlet kuşu tâbirince beliren bu devlet mefhumu, saadet ile bir mânadadır ve ilk çağın fikir cereyanlarından beri, insanlık için erişilmesi güç en büyük nimet sayılır. Aydın bir idare adamının ilk vazifesi, bu mânada devlet mefhumuna uyan bir topluluğun gerçekleşmesine çalışmak ve ona hizmet etmektir.

Böyle bir hizmet imkânına ise, ancak bilgi, karakter ve vazife ahlâkına sahip şahıslar kavuşabilir. Şahsiyet, hürriyetin olduğu kadar, devlet ve millet hizmetinin de temelidir. Devleti yaşatan, milleti yükselten kaideler değil, insanlardır. İnsanlık vasfiyle idare adamı, hem adaletin, hem emniyetin koruyucu bekçisidir. Kanuna bağlılık ve kanunu uygulama, insan şahsiyetinin süzgecinden geçerek adalet ve emniyet hedefine ulaşır.

Zamanımızda devlet ve halk münasebetleri her sahada alabildiğine genişlediği için idare adamından istenen kabiliyet ve vasıflar da her gün artarak değişmektedir. Bu vasıfların başında geniş ve sağlam bir bilgi gelir. Bilgi hâdiseler mahşeri arasında değişmez münasebetleri tâyin, değişen ve yenileşen ihtiyaçları takip melekesini kazandırır. Bu arada idare adamı, gerek teorik, gerek pratik bilgileri - başka bir deyimle - nazariyecilik ile teşkilâtçılığı at başı yürütecek bir zekâ muvazenesine ve düşünce formasyonuna sahip olmalıdır. Unutmamalıdır ki, bilgi gibi işin de temeli düşüncedir.

Nazarî gerçek, amelî dileği aydınlatmadıkça hiçbir değer yaratılamaz. Bunun gibi tatbikata kavuşmayan prensipler, boş ve kuru formüllerden ibaret kalır. Esas gayesi idare adamı yetiştirmek olan Siyasal Bilgiler Okulunun ders sisteminde ilmî araştırmalarla metodik çalışmalara ehemmiyetli bir yer ayrılmasının sebebi bu mülâhazalarda saklıdır.

Bugünün idare adamı yalnız geniş bilgiye sahip olmakla da yetinemez. Ülkücü bir ruh enginliğinin feragat, fedakârlık, müsamaha duygularını da nefsinde taşımalı, halkı sevmesini bilmelidir. İdareci, bir bürokrat değil, bir halk adamı, millî birlik şuurunun sembolü, millî kalkınma dileğinin mihra-kı, maddî ve mânevî bütün vasıta ve kıymetleri değerlendirmesini bilen yapıcı ve yaratıcı bir insan olacaktır. İdare edenle idare olunanın ayniyet ve eşitliği esasına dayanan demokraside âmme otoritesinin kaynağı halkın dileğinde, güveninde ve sevgisinde toplanır. Bu sebeple yetki ve kuvvetini halktan almanın zevkini tadamıyan; gayret, ehliyet ve bilgisiyle geniş kütlelerin itimat ve muhabbetini kazanamıyan her idareci başarısızlığa mahkûmdur. Her yıl Siyasal Bilgiler Okulunun çatısı altında yurdun dört bucağından gelen körpe dimağlı, temiz ruhlu halk çocukları, demokratik ve eşit bir kaynaşma halinde toplanırlar. Onların Mektebi bitirdikleri zaman ilk vazifeleri, bu ruhu bozulmadan idareci sıfatıyla memleketin bütün himmet ve gayret bekliyen köşelerine taşımak ve dağıtmaktır.

Genç arkadaşlarım, halkçı bir ruh ve zihniyetin esas temeli karakterdir. Karakteri sabit ve istikrarlı bir irade tarzı mânasında kullanıyoruz. İnsan tabiatı dediğimiz sabit ve istikrarlı varlık, fitrî istidat ve kabiliyetlere dayanarak görenek, terbiye, tahsil ve şahsî gayretler neticesi mâkul, rabıtalı, esash müspet bir zatî faaliyet halinde gelişince, karakter teşekkül etmiş demektir. Karakter, hareketin belli prensiplere göre kesinliğinde ve hedefinden şaşmıyan dürüstlüğünde kendini gösterir. Gevşek, rabıtasız, hedefsiz, kaypak, oynak, prensipsiz hareket karaktersizliktir. Bu bakımdan vefa, karakterin en esash farik vasfıdır.

Karakterin iyiliği, kötülüğü karaktersizlikten ayrı bir meseledir. İradede kesinlik ve istikrar, kötülükte inat ve ısrar şeklinde de tecelli edebilir. Bunun için iyi bir karakter sahibi iradesini aynı zamanda ahlâkî prensiplere uydurabilendir. Ahlâklılık, iç duygu, düşünce, zihniyet ve hareket temizliği demektir. Ahlâk kanununun ölçüsü iyiliktir. Bu mânada iyi hareket, hür hareket demektir. Hürriyet içten ve dıştan gelen kötü ve yabancı tesirlerden sıyrılarak aklın ve vicdanın emrine uymada tecelli eder. En yüksek hürriyet idrakî, her türlü hırş, şöret, mevki kaygusundan uzak kalarak akla ve vicdana uymada, vazife ahlâkına bağlı kalmadadır. Bu bakımdan insan cemiye-

lerinin yükseliş, yaşayış ve ilerleyiş i idare edenlerle aydınların ahlâkî salâhiyetine ve millî birlik duygusuna dayanır. Bu vasıflarla mücehhez seçkin şahsiyetleri bağrında taşıyan bir toplulukta, cemiyet idaresi, ahlâkî prensiplere göre işliyen, beşerî kıymetlerin inkişafına denk olarak milletin yükselmesini sağlıyan bir sistem haline yükselir. Böyle bir toplulukta karşılıklı saygı, dayanışma, feragat ve fedakârlık duyguları asıl bir heyecan ve kudret kaynağı haline gelir. Böyle bir cemiyetin idaresi mes'uliyet ve şerefini yüklenenler, millî menfaatlere şahsî dileklerinin üstünde yer verecek bir olgunlukta ve daima vatandaşların şaşmaz ve bağışlamaz mürakabesine tabi oldukları duygusundadırlar.

Genç arkadaşlarım... Bütün gyretlerinizin hedefi, devrimizin çeşitli zorlukları, problemleri karşısında duraklamadan, irkilmeden bu durumu gerçekleştirmek, Türk cemiyetini medenî ve müreffeh bir seviyeye yükseltmek, buna aykırı belirtilerle amansızca cenkleşmek ve her yolunuzu ahlâkî zihniyet ve hareketle aydınlatmak olmalıdır. Bu uğurda da katlanacağınız fedakârlıkların mükâfatı vatanın şükranı, milletin takdiri olacaktır. Hepinize devlet hizmetinde üstün başarılar dilerim. Türklükle birlikte aziz ve berhudar olun. Gününüz kutlu, bahtınız açık olsun.

Siyasal Bilgiler Okulu'nun 91 inci yıldönümü münasebetiyle Prof. İsmail Hakkı GÖRELİ'nin söylevi.

Siyasal Bilgiler Okulu, eski ve meşhur adıyla Mektebi Mülkiye bugün bu adıyla ilk mektebin açıldığı tarihe nazaran doksan birinci ve yüksek mektep olarak bu tarzda açılışından itibaren yetmişinci yılını kutluyor.

Siyasal Bilgiler Okulu veya Mülkiye Mektebi bir irfan ocağı olmakla beraber bir aile yuvasıdır. Her aile kendi neslinden gelenlerin büyüdüğünü, yettiğini, olgunlaştığını, hizmet yaparak şeref kazandığını gördükçe iftihar duyar, ve onlarla öğünür. Aileden yetişenler de kendilerinin mensup olduğu aileyi yüksek ve şerefli tanıyarak v o nesilden geldiğini düşünerek iftihar eder. Şimdi söylediğim gibi bir aile ocağı olan Mülkiye her devrede yettirdiği ve ellerinden geldiği kadar ve zamanlarının müsaadesi nispetinde memlekete canla başla hizmet eden evlâtlarını gördükçe onlarla iftihar ettiği gibi, Mülkiyeliler de kendi irfan ocaklarının şerefli mazisini ve memlekete hizmet ülküsünü taşıyan kıymetli elemanlar yetiştirmeğe çalışın bugünkü vaziyetini ve memleketin yarını için hazırlıklarını düşünerek böyle bir ailenin uzvu olmakla ve bu irfan ocağından yetişmiş bulunmakla göğüsleri kabaranak sevinirler.

Mülkiyeliler arasındaki tesanüdün her yerde söylendiğini duyarsınız. Bu Mülkiyelilerin birbirine kuvvetli rabıtalarla bağlı bir ailenin uzvu olmalarının bir neticesidir. Elbette bir aile fertleri kendisine en yakın tanıdığı ailenin diğer fertleri ile samimî sevgi ve saygı ile bağlıdır ve istisnalardan sarfı nazar bu bağ sınıksız bunları birbirine bağlı bırakır. Her ailenin kendine mahsus hususiyetleri, bârız vasıfları, karakterleri olabilir. Bunlar daima göze çarpar. Mülkiye ailesinin ise başta vatan aşkı, vazifeye bağlılık, fedakârlık, kanaatkârlık ve nihayet tesanüt göze çarpan hususiyetleridir. Bunlar her Mülkiyelide vardır ve gelenek halinde nesilden nesile intikal etmektedir ve etmelidir.

Mülkiye ilk açıldığı zaman bunu kuranlar Mülkiye adını ne sebeple vermişlerdir? O zaman lisan kaideleriyle uğraşanlar bu gibi terkiplerin ancak hazfedilmiş bir fûnun kelimesinin mevcudiyetini kabul suretiyle doğru olabileceğini düşünürlerdi. Bu fenlerin nelerden ibaret olduğunu programlardan anlamak kabildir.

Diğer taraftan muhtelif vesikalarda Mektebin idare memuru yetiştirmek gayesiyle açıldığı kaydına tesadüf edildiği gibi dersler arasında bugünkü İdare Hukukunun (Usulü İdarei Mülkiye) şeklinde ifade edilmiş bulunması da bu düşünceye delâlet edebilir. Ancak daha geniş bir düşünüşle o zaman Harbiye ve Tıbbiye ve Mühendishane mevcut olduğu halde sivil şubelere adam yetiştirmek için bir menşe bulunmaması daha umumî olarak bütün sivil teşkilâta eleman yetiştirmek üzere Mektebin açılmasına sebep olmuştur denilebilir. Filhakika Mektepten şahadetname alanlar yalnız idarecilikte kalmayıp o zamanın bütün devlet teşkilâtında yer almış ve memlekete büyük başarıları hizmetler göreyerek temayüz etmişlerdir.

Evvelki senelerdeki konuşmalarında söylemiştim. Bu defa da müsaadeleyişte bir kere daha belirtmek isterim. Mektebi Mülkiye memlekete adam yetiştirmek gayesiyle açılmış olup kurulurken en büyük hüsnüniyetle yapılan teşkilât sayesinde ki bilâhare Mektebi kendi emeline hâdim adam yetirmeye uygun bir şekle kalbetmek istiyen şiddetli istibdadın tazyiki altında bile Mektep gayesinden zerre kadar inhiraf etmemiş ve mezunlar daima vatanın en büyük hizmetkârı olarak kalmışlardır. Meşrutiyet devrinde lâğva uğrıyan Mektep iki sene sonra bir meşrutiyet sadrazamının memlekette yaptığı seyahat sırasında Mülkiyelilerin memlekete yaptığı hizmetleri bizzat görmesi üzerine yeniden açılmış, fakat kendi binasından mahrum kaldığı cihetle İstanbul'da Soğuk Çeşme'de şimdiki Tıbbî Adli Dairesinin bulunduğu binada, Aksaray'da Redif Paşa Konağında, Kabataş'da Ethem Paşa konağında, Cağaloğlu'nda İzzettin Beyin Konağında, Yıldız'da Yaveran Dairesinde binadan binaya sürüklenerek bir türlü istikrar bulamamıştır.

Memleketi bin türlü mahrumiyet içinde bulan Cumhuriyet Hükümeti Mülkiyenin yapacağı hizmetin büyüklüğünü bihakkın takdir ederek onu merkezi hükümette bugünkü binasına kavuşmuştur ve teşkilâtını tavsie muvaffak olmuştur.

1935 senesi 4 Kânunuevvelinde yapılan toplantı münasebetiyle Sayın İnönü tarafından Mülkiyelilerin tazim duygularının Atatürk'e bildirilmesi üzerine, Atatürk tarafından verilen cevap Mülkiyelilerin yaptığı ve yapacağı hizmetleri belirtmek itibariyle çok ehemmiyetlidir.

Bu telgrafın birinci kısmını demin Sayın Müdürümüz okuduğu cihetle ben yalnız son fıkrasıyla iktifa edeceğim. "O arkadaşlara söyleyiniz ki Türk milletine, Türk Cumhuriyeti Devletine karşı yapmağa mecbur olduğumuz ödevler bitmemiştir ve bitmeyecektir."

Cumhuriyeti kuran Atatürk'ün Mülkiyeliler hakkındaki hüsnüşahadeti ve istikbale ait direktiflerinin yüksek mânası izaha ihtiyaç göstermez.

Sözlerimi bitirmeden evvel bir noktaya daha temas etmek istiyorum. Siyasal Bilgiler Okulu acaba hizmetini ikmal etmiş, devrini bitirmiş, mevcudî-

yetine lüzum kalmamış bir vaziyette midir? Gerçi Mektebi Mülkiye kurulduğu zaman Darülfünun yoktu. Bilâhare Darülfünun açıldı. Hattâ bütün teşkilâta sahîp Üniversitelerimiz var. Fakat nâciz şahsî kanaatimece Hukuk Fakültesi tahsin bir idareciyi idareci olmak üzere forme etmek için bir itibar ile kâfi değildir. Bir itibar ile fazladır. Üniversiteler ilim müesseseleridir. Vatanın onlardan beklediği büyük hizmetler bilhassa ilim sahasındadır.

Diğer taraftan hukuk tahsili verilir iken yetişenler ileride hukuk tatbikatı ile meşgul olacağı düşünülerek hukuk ilimlerinin genişliğine ve derinliğine tafsil edilmesi tabiidir. Fakat idare hayatına atılacaklar için meselâ Medenî Kanunun veya buna benzeyen diğer hukuk şubelerinin bu kadar ince tafsilâta ihtiyacı olmayacağı şüphesizdir. Bu sözlerimden elbette idarecilerin bunları bilmeğe ihtiyacı yoktur gibi bir mâna çıkarılamaz.

Onlara fazla gelecek tafsilâta mukabil onların öğrenmeleri lâzım gelen diğer bazı malûmat grupları olduğu gibi kendilerine daha lüzumlu olan hukuk şubelerinin bir hukukçuya lâzım olandan fazla tamik edilmesi ve elde edecekleri malûmatın karşılaşacakları hâdiseler muvacehesinde nasıl tatbik çalışmalarını mümkün olacağına öğretilmesi elbette daha lüzumludur.

Memleketin bin türlü ihtiyaçla kıvranan köşelerinde vazife alacak idarecilerin faaliyetleri sırasında çizecekleri hareket hatları bütün ihtimalâtiyle gösterilemeyeceği tabii olmakla beraber memleket realiteleri ile onları Mektepte yüz yüze getirmeğe çalışmak pek lüzumludur.

Dünyanın her tarafında birçok üniversitelerin bulunduğu memleketlerde bu ihtiyaç daha iyi takdir edildiği için hemen her memlekette Siyasal Bilgiler Okuluna muadil mektepler açılmış ve hepsi de hâlâ yaşamakta bulunmaktadır.

Siyasal Bilgiler Okulunun lüzumu üzerinde münakaşaya bile mahal yoktur kanaatindeyim. Bir noktayı daha belirtmek yerinde olur ki o da bazı ilimlerin memlekete ilk girdiği zamanda bunlara beşiklik vazifesini nasıl Mektebimiz görmüş ise bugün de memleketin realiteleri üzerinde bu ilimlerin tetkiki ve tatbiki bakımından yine Mektebimizin büyük rolü vardır. Bu itibar ile Okulumuzu yalnız bir meslek mektebi yani münhasıran idare veya maliye memuru yetiştiren bir müessese olarak değil aynı zamanda ilmî hüviyeti de bulunan bir müessese şeklinde kabul ve telâkki yerinde olur.

Son söz olmak üzere genç arkadaşlarıma hitap ederek Okulun senelerden beri gelenek olarak devam eden bâriz karakterlerini yani vatan aşkı, vazifeye bağlılık, fedakârlık, kanaatkârlık ve tesanüt duygularını kuvvetlendirerek nesilden nesile devretmelerini ve vatan hizmetinde ağabeylerini gölgede bırakacak şekilde büyük başarılar elde etmelerini temenni ederim.

SIYASAL BİLGİLER OKULU 91. İNCİ YILDÖNÜMÜ
MÜNASEBETİYLE [*]

Siyasal Bilgiler Okulu'nun 91 inci yıldönümünde öğrencilerden Rahmi GÜMRÜKÇÜOĞLU'nun konuşması:

Sayın Büyüklerim,

Bugün, bütün hayatı boyunca vatan hizmetinde feragatla çalışmış bir müessesenin, 91 inci yıldönümünü kutluyoruz. Bu mutlu günümüzde sizleri tekrar aramızda görmekle göğüslerimiz iftihar, kalblerimiz sevinç doluyor.

Müesseselerin kuruluş yıldönümlerini kutlama töreni Mülkiye için ayrı bir hususiyet taşır. Bu büyük günde, memleketin her köşesinde en yapıcı bir zihniyetle çalışmakta olanlar, bir kere daha aynı hizmet aşkıyle kendi yollarında yürüyeceklerin yetiştiğine inanıyorlar.

Yüz yıla yakın mazisinde memleket aydınlarının büyük bir kısmını sinesinde yetiştirmesiyle gurur duyduğumuz bu müessesenin, bütün hizmetlerini burada aynı heyecanla bir kere daha hatırlıyor ve öğünç duyuyoruz.

Büyüklerim,

Devletin gittikçe gelişen ihtiyaçlarını karşılamak, Devlet mekanizmasını asrın zaruret ve prensiplerine göre yürütebilmek için hiç şüphesiz ihtiyacın mahsulü olan müesseseler ortaya çıkar. Devletin ve idarenin bir noksanı da, bu müesseselerin doğması ve inkişâfiyle beraber kendisini büsbütün hissettirir. Bu noksan, prensip sahibi Devlet adamlarıdır. İşte 90 sene evvel bugün-Devlet idaresinde sistem ve adam ihtiyacını karşılamak zarureti, müessesemizin fikrî sahada ilk temellerini atmıştır. Bu suretle hedeflerinden biri, Devlet teşkilâtını, idare mekanizmasını yenileştirmek ve sistemleştirmek, diğer hedefi ise, bu daimî tekâmüle muhtaç, idarî gidişi memleket için en faydalı şekilde sevk edecek elmanları yetiştirmek olan bir müessese, mesuliyetli vazifesine başlamış oluyordu. Bu 90 yıl mektebimizin hayatında, Devlet ihtiyaçlarının icabettirdiği yenilikler ve değişikliklerle dolu geçti. Müessesemiz

[*] Bu söylev Siyasal Bilgiler Okulu son sınıf talbesinden Nihat Bor, Lütfi Demir ve Rahmi Gümrükçüoğlu tarafından hazırlanmış, 4 aralık 1947 tarihinde söylenmiştir.

her devirde ileri bir zihniyetle çalışmış, faaliyetlerini daima zamanın yeni icaplarıyla ayarlamıştır.

Vatana aynı imanla ve sağlam karakterle hizmet kaygusu, müessesemiz mensupları arasındaki bağliğin ve an'anelerin en kuvvetli sebebini teşkil ediyor.

Hizmet aşkı tesanüdümüzün temelidir.

Muhterem Büyüklerim,

Mülkiye'nin şerefli mazisi bizim için ancak bir güvenç kaynağı olabilir.

Hayat büyük hamlelerle ilerlemiş ve artık insanlardan daha çok şeyler bekler bir hale gelmiştir. Zamanımızda pek çok mefhumlar, durmadan inkişaf eden bu hayatın icabı olarak şumüllü bir mâna kazanmıştır. Bunun neticesi olarak da cemiyet hayatını tanzim günden güne daha güçleşmiş ve mudil bir hal almıştır.

Devlet hayatımızda da halletmek zaruretini hissettiğimiz, muhtelif istikamette tezahür eden dâvalar karşısındayız. Yapmak ihtiyacını kuvvetle duyduğumuz, gecikmesinin üzüntüsünü çektiğimiz pek çok işlerimiz var. Diğer taraftan içinde yaşadığımız zamanın büyük hususiyeti, büyük hamlelere sahne olmasıdır. Medeniyete geniş ilerlemeler sağlıyan buluşların, memleketimize en uygun şekilde tatbiki hayatı bir önemi haizdir.

Cumhuriyetimizden evvelki devirde memleketimizin servetinin ve enerjisinin emperyalist devletler tarafından istismarı, bizi medeniyet nimetlerinden istifadeden ve muasır milletler seviyesine yükselmemizi temin edecek vasıtalarından uzun zaman mahrum bıraktı. Milletimizin büyük eseri olan Millî Mücadele, bizlere bugünkü medeniyet seviyesine ulaşmak yolunda en mucizevî imkânları verdi. Sizler bu yolda büyük hamleler yaptınız ve bizlere daha büyük hamleler yapmak için geniş imkânlar hazırladınız. Bu imkânlardan âzami derecede istifade etmemizin bunları temin için katlandığımız fedakârlığın yegâne mükâfaatı olduğunu biliyoruz.

Memleketin istikbalinde büyük yeri ve rolü olan bu müessesenin genç mensupları sıfatıyla bizler de faziletli, ciddi, ağır başlı olarak yetişmek, içinden çıktığı camiaya karşı vazifesini ve mesuliyetini müdrük olarak, onun şerefli tarihine hizmet etmek azmindeyiz. Memleket menfaatini şahsi menfaat ve gurura daima tercih edip hâdiseleri içtimaî realitelerin mekân itibarıyla tatbik edilebilmesi imkânında incelemek ve yapmak, istikbalin mamur Türkiyesinde inanç ve güvenle çalışacak olanların en kutsal gayesidir.

İlim güneşine erişeceğini kimse iddia edemez. Bizler bu güneşin irşadedici aydınlığında çalışıp memleketi bilgi nurunda daha iyiye doğru sevk edebilmek amacının asıl ve mükaddes heyecanını her zaman duyacak, çalışmalarımızda daima millî ve memleketli kalacağız. Yetişmemize âmil olan nazari ve amelî bilgilerimizi memleket çapında idrak edip, bunu tatbikatımızda sistemleştirdiğimiz ve gerçekleştirdiğimiz zaman kendimizi başarı kazanmış sayacağız.

Yarın Devlet hizmetinde, içtimai hayatın tanziminde, değerli vazifeler alacak olan biz Mülkiyeliler, vazifemizin mesuliyetini ve beklediği vasıfların neler olduğunu müdrük bulunuyoruz. Devlet hizmeti meselesinin geniş bir gile ihtiyac gösterdiğini bir an bile unutmuyoruz.

Bu irfan yuvasında edindiğimiz bilgi ve tekniği devrimizin icaplarına uyabilecek şekilde yuğurup, vatanın bizden beklediğini verebilmek için; şahsiyet ve prensip sahibi kimseler olarak yetişmek, gözden uzak tutmadığımız bir harekettir. Memleket için hayati bir önem taşıyan bütün bu vazifelerimizi yapabilmek ve memleketimize hakkıyla hizmet etmek azmimiz, bizi yerinde olarak iyi yetişmemek endişesine düşürüyor.

Değerli Büyüklerim,

Bu gençliğin vatan sevgisinden, vazifeye olan şuurlu bağlılığından, mesuliyet hisşinden, büyük milletinden ve sizlerden tevarüs ettiği ruh asaletinden, seçiye kuvvetinden ve fikir muvazenesinden emin bulunuyorsanız, geleceğin bizlerden beklediklerine, ve hayatın çetin şartlarına uyacağımızdan da emin olmanızı isteriz. Büyüklüğünü her vesile ile idrak ettiğimiz Türk İnkılâbı'nın korunmasında ve vatanın yükselmesinde yarın Devlet adanları olarak mesuliyetler paylaşacak bizlere her zaman olduğu gibi inanabilirsiniz.

Sayın Büyüklerim,

Sözlerime son verirken, Mektebimizin kuruluşunun yıldönümü olan bu günde, her yıl olduğu gibi, aramızda sizleri görmekle duyduğumuz engin gurur ve iftihar hislerimizi şükranlarımızla arkadaşlarına adına arz ederim.